

کلیات برنامه و سرفصل های درس رشته

«کلام اسلامی»

سطح سه خواهران

سال تحصیلی ۹۶-۹۵

فهرست:

۳	کلیات رشته
۴	عناوین دروس
۵	فقه ۱
۶	فقه ۲
۷	فقه ۳
۸	فقه ۴
۹	اصول فقه ۱
۱۰	اصول فقه ۲
۱۱	اصول فقه ۳
۱۲	اصول فقه ۴
۱۳	تفسیر قرآن ۱
۱۴	تفسیر قرآن ۲
۱۵	تجزیه و ترکیب
۱۶	کلام استدلالی ۱
۱۷	کلام استدلالی ۲
۱۸	کلام استدلالی ۳
۱۹	کلام استدلالی ۴
۲۰	کلام استدلالی ۵
۲۱	کلام استدلالی ۶
۲۲	کلیات علم کلام
۲۳	تاریخ علم کلام
۲۵	قواعد اساسی علم کلام
۲۶	معارف شیعی
۲۷	معارف قرآن ۱
۲۸	معارف قرآن ۲
۲۹	کلام تطبیقی

۳۰	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۱
۳۱	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۲
۳۲	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۳
۳۳	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی ۱
۳۴	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی ۲
۳۵	فلسفه اسلامی ۱
۳۶	فلسفه اسلامی ۲
۳۷	فلسفه اسلامی ۳
۳۸	معرفت شناسی
۳۹	منطق
۴۱	فلسفه اخلاق
۴۲	متون عربی معاصر
۴۳	زبان انگلیسی ۱
۴۴	زبان انگلیسی ۲
۴۵	روش تحقیق پیشرفته
۴۶	کارورزی و ارائه پژوهش ۱
۴۷	کارورزی و ارائه پژوهش ۲
۴۸	پایان‌نامه

کلیات رشته:

ماده ۱. عنوان:

عنوان، کلیات و برنامه سطح سه (ویژه خواهران) رشته کلام اسلامی است.

ماده ۲. تعریف:

«سطح سه رشته کلام اسلامی» پس از سطح دو (دوره عمومی) آغاز می‌گردد. دانش‌پژوهان در این دوره، مبانی، آراء و مشربهای مهم کلام اسلامی را آموخته و توان تحلیل و بررسی، تدریس و پاسخ‌گویی به نیازهای رایج در زمینه کلام اسلامی را -در محدوده‌ای که در این سطح، بحث می‌شود- کسب می‌کنند و پس از احراز توان علمی، با ارائه پایان‌نامه، موفق به دریافت مدرک سطح سه رشته کلام اسلامی می‌شوند.

ماده ۳. اهداف:

- ۱- تعمیق مبانی اعتقادی و ایجاد زمینه‌ی تعالی اخلاقی و معنوی؛
- ۲- شناخت آراء، روش‌ها و مشرب‌های مهم در کلام اسلامی و آشنایی با مبانی آنها؛
- ۳- افزایش توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی تطبیقی و نقد و زمینه‌سازی جهت تألیف و ترجمه در حوزه کلام اسلامی؛
- ۴- ایجاد توان تدریس در مقطع سطح دو و کارشناسی، در کلام اسلامی؛
- ۵- تقویت توان ترویج مباحث کلام اسلامی به صورت نوشتار و گفتار؛
- ۶- ایجاد توان پاسخ‌گویی به سؤالات رایج و مورد نیاز جامعه در مورد مسائل کلامی؛
- ۷- آماده‌سازی استعداد‌های برتر به منظور ورود به مقاطع بالاتر؛
- ۸- ایجاد توان بهره‌گیری از متون مرجع کلامی.

ماده ۴. سیاستها:

- ۱- محیط‌سازی به منظور تعالی اخلاقی معنوی طلاب؛
- ۲- تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسایل علمی؛
- ۳- تکیه بر آموزش محورها و موضوعات اصلی رشته؛
- ۴- تأکید بر توسعه آموزش‌های پژوهش محور؛
- ۵- تأکید بر بهره‌گیری از روش‌های کارآمد آموزشی به ویژه روش مشارکت فعال؛
- ۶- تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛
- ۷- تأکید بر استفاده از متون اساسی، جامع، موجز و کاربردی؛
- ۸- اهتمام بر درک و بکارگیری متون و منابع، در حد دوره؛
- ۹- تلاش برای معرفی توصیفی منابع محوری و مهم؛
- ۱۰- تأکید بر نقش محوری زن در تحکیم خانواده در کلیه امور آموزشی و پژوهشی؛
- ۱۱- توجه به ویژگی‌های بانوان در برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تربیتی؛
- ۱۲- شناسایی استعداد‌های ویژه جهت تصدی امور تحقیق، تدریس، مدیریت و ...

عناوین دروس:

ردیف	عنوان درس	واحد	اهداف آموزشی
۱	فقه ۱، ۲، ۳ و ۴	۱۲	شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی
۲	اصول فقه ۱، ۲، ۳ و ۴	۸	شناخت مباحث مهم اصولی و مورد نیاز رشته کلام اسلامی
۳	تفسیر قرآن ۱ و ۲	۴	تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی
۴	تجزیه و ترکیب	۲	تقویت توان تشخیص و به کارگیری قواعد صرف و نحو
۵	کلام استدلالی ۱	۲	شناخت استدلالی مفهوم خدا و اثبات وجود آن
۶	کلام استدلالی ۲	۳	شناخت استدلالی صفات خداوند و کیفیت رابطه آن با ذات
۷	کلام استدلالی ۳	۳	شناخت استدلالی بحث افعال خداوند (جهان‌شناسی)
۸	کلام استدلالی ۴	۳	شناخت استدلالی بحث نبوت (راهنماشناسی)
۹	کلام استدلالی ۵	۳	شناخت استدلالی بحث امامت (راهنماشناسی)
۱۰	کلام استدلالی ۶	۳	شناخت استدلالی بحث معاد (فرجام‌شناسی)
۱۱	کلیات علم کلام	۲	آشنایی با مباحث مقدماتی علم کلام (رئوس ثمانیه) بطور مستدل و شناخت تفاوت علم کلام با علومی چون فلسفه و عرفان و کلام جدید و فلسفه دین
۱۲	تاریخ علم کلام	۲	سیرتکون و تطور علم کلام، مشرب‌های کلامی، متکلمین بزرگ و مهمترین آثار کلامی
۱۳	قواعد اساسی علم کلام	۲	شناخت قواعد اساسی علم کلام
۱۴	معارف شیعی	۲	شناخت استدلالی عقائد خاص شیعه مثل رجعت، شفاعت، توسل، بقاء و...
۱۵	معارف قرآن (۱ و ۲)	۴	شناخت مهم‌ترین مباحث مربوط به الهیات در قرآن
۱۶	کلام تطبیقی	۴	مقایسه نظر اسلام، یهودیت، مسیحیت و بعضی از ادیان شرقی در مورد خدا، صفات او، نبوت، انسان و معاد
۱۷	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۱ و ۲ و ۳	۶	آشنایی با مباحث فلسفه دین و بحث از معرفت و تجربه دینی، تکثرگرایی، علم و دین و قلمرو دین (سکولاریزم)
۱۸	مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی اسلامی (۱ و ۲)	۴	شناخت مکتب‌ها و فرقه‌های کلامی مهم در جهان اسلام
۱۹	فلسفه اسلامی (۱ و ۲ و ۳)	۱۲	شناخت استدلالی مسائل مهم فلسفی
۲۰	معرفت‌شناسی	۲	شناخت مشرب‌های مهم و مطرح در معرفت‌شناسی
۲۱	منطق	۳	آشنایی با برهان، مناظره و مغالطه با توجه به آراء جدید
۲۲	فلسفه اخلاق	۲	آشنایی با مبادی و ملاک‌های گزاره‌های اخلاقی و نظریات و مکاتب مهم
۲۳	عربی معاصر	۲	ایجاد و توان بهره‌گیری از متون عربی جدید در گرایش مربوط
۲۴	زبان انگلیسی (۱ و ۲)	۴	ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در زمینه کلام
۲۵	روش تحقیق پیشرفته	۲	شناخت روش‌های مختلف پژوهش کلامی و کیفیت بهره‌برداری از منابع
۲۶	کارورزی و ارائه پژوهش (۱ و ۲)	۲	کسب مهارت‌های لازم در انجام پژوهش‌های کلامی و ارائه نتایج پژوهش
۲۷	پایان نامه	۴	ارائه یک تحقیق جامع (کاربردی، کتابخانه‌ای) با تأکید بر مهارت‌ها، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در یک موضوع کلامی اسلامی
	جمع واحد	۱۰۲	

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۱

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی و فلسفه احکام

سرفصل:

اجاره ، ضمان ، مضاربه ، قرض ، ودیعه ، وقف

متن:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» تألیف باقر ایروانی

محدوده:

مباحث مذکور در سرفصل از متن تعیینی

ارزشیابی:

۱۷نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی اختصاص دارد.
امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می شود.

منابع:

۱. الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی.
۲. مسالك الافهام إلى تنقیح شرایع الإسلام، شهید ثانی.
۳. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلّی.
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام ، محمد جواد مغنیه.

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۲

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی و فلسفه احکام

سرفصل:

قضا، شهادت، اقرار

متن:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» تألیف باقر ایروانی

محدوده:

مباحث مذکور در سرفصل از متن تعیینی

ارزشیابی:

۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی اختصاص دارد.
امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می‌شود.

منابع:

۱. الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی.
۲. مسالك الافهام إلى تنقيح شرايع الإسلام، شهید ثانی.
۳. شرايع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی.
۴. فقه الامام الصادق عليه السلام، محمد جواد مغنیه.

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۳

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی و فلسفه احکام

سرفصل:

لقطه، اطعمه و اشربه، ارث

متن:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» تألیف باقر ایروانی

محدوده:

مباحث مذکور در سرفصل از متن تعیینی

ارزشیابی:

۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می‌شود.

منابع:

۱. الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی.
۲. مسالك الافهام إلى تنقيح شرايع الإسلام، شهید ثانی.
۳. شرايع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی.
۴. فقه الامام الصادق عليه السلام، محمد جواد مغنیه.

شناسه درس: ۳۰۴۱۳۰۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مباحث مهم فقه و آشنایی با روشهای استدلال فقهی و فلسفه احکام

سرفصل:

انفال و مشترکات، حدود، دیات (به استثنای بحث «مقادیرالديات» تا ابتدای بحث «من احکام القتل»)

متن:

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» تألیف باقر ایروانی

محدوده

مباحث مذکور در سرفصل از متن تعیینی

ارزشیابی:

۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی اختصاص دارد.

امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می شود.

منابع:

۱. الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية، شهید ثانی.
۲. مسالك الافهام إلى تنقيح شرايع الإسلام، شهید ثانی.
۳. شرايع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام، محقق حلی.
۴. فقه الامام الصادق علیه السلام، محمد جواد مغنیه.

اصول فقه ۱

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

سرفصل:

ملازمات عقلی:

اقسام دلیل عقلی، مستقلات عقلیه، مقدمه واجب (از مباحث غیر مستقلات عقلیه)

متن:

«اصول الفقه» مرحوم مظفر (ره)

محدوده:

از اول المقصد الثانی (الملازمات العقلیه) تا ابتدای المساله الثالثه (مساله الضد) به استثنای مبحث اجزاء

ارزشیابی:

۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی.
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری.
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثه، شهید سید محمد صدر.
۴. تمهید القواعد الاصولیه و العربیه لتفريع قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی.

اصول فقه ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

سرفصل:

غیر مستقلات عقلیه، مباحث: اجزاء- مساله ضد- اجتماع امر ونهی

متن:

«اصول الفقه» مرحوم مظفر(ره)

محدوده:

از ابتدای الباب الثانی (غیر مستقلات عقلیه) تا پایان بحث اجتماع امر ونهی به استثنای بحث مقدمه واجب

ارزشیابی:

۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی.
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری.
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر.
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریع قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی.

اصول فقه ۳

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

سرفصل:

مباحث حجّت:

- ❖ مباحث مقدماتی
 - موضوع این بحث
 - معنای حجّت
 - مدلول کلمه اماره و ظن معتبر
 - ظن نوعی
 - اماره و اصل عملی
 - معیار حجیت اماره
 - ذاتی بودن حجیت علم
 - جایگاه حجیت اماره
 - ظن خاص و ظن مطلق
- ❖ قرآن کریم و نسخ آن
- ❖ سنت
 - فعل و تقریر معصوم
 - خبر متواتر
 - خبر واحد
- ❖ دلیل عقلی

متن:

«اصول الفقه» مرحوم مظفر (ره)

محدوده:

از اول «المقصد الثالث: مباحث الحجّة» تا اول «الباب الخامس: حجیة الظواهر (به استثناء: ۱. مباحث مقدمات دلیل انسداد تا ابتدای کتاب العزیر ۲. مبحث دلیل حجیت خبر الواحد من الاجماع ۳. بحث الباب الثالث الاجماع)

ارزشیابی:

۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی.
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری.
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر.
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحکام الشرعیة، شهید ثانی.

اصول فقه ۴

شناسه درس: ۳۰۴۱۴۰۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت مباحث اصولی مهم و مورد نیاز رشته کلام اسلامی

سرفصل:

حجیت ظواهر، تعادل و تراجیح

متن:

«اصول الفقه» مرحوم مظفر(ره)

محدوده:

از ابتدای الباب الخامس (حجیه الظواهر) تا پایان بحث تعادل و تراجیح به استثنای مباحث: الشهره-السیره-القیاس

ارزشیابی: ۱۴ نمره به امتحان پایانی، ۲ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۴ نمره به امتحان شفاهی اختصاص دارد

منابع:

۱. کفایة الاصول، محمد کاظم آخوند خراسانی.
۲. فرائد الاصول (الرسائل)، شیخ مرتضی انصاری.
۳. دروس فی علم الاصول الحلقة الثالثة، شهید سید محمد صدر.
۴. تمهید القواعد الاصولیة و العربیة لتفریح قواعد الأحكام الشرعیة، شهید ثانی.

تفسیر قرآن ۱

شناسه درس: ۳۰۴۱۲۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش ترتیبی

سرفصل:

حداقل ۴۵ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر مجمع‌البیان خوانده می‌شود. طلاب در کنار این متن به تفسیر تبیان، تفسیر جوامع الجامع و تفسیر نمونه نیز مراجعه نمایند.

متن:

متن عربی تفسیر مجمع‌البیان

محدوده:

سوره‌های تکویر، اعلی، فجر، لیل، ضحی، انشراح، عادیات، تکاثر، عصر، فیل، ماعون، کوثر، کافرون، مسد

ارزشیابی:

۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مجمع‌البیان؛ مرحوم طبرسی
۲. تفسیر تبیان؛ مرحوم شیخ طوسی
۳. جوامع الجامع؛ مرحوم طبرسی
۴. المیزان؛ مرحوم علامه طباطبائی
۵. تفسیر نمونه؛ ناصر مکارم شیرازی و همکاران
۶. تفسیر نورالثقلین؛ علی بن جمعه الحویزی
۷. تفسیر برهان؛ مرحوم سیدهاشم بحرانی
۸. تفسیر لاهیجی؛ مرحوم شریف لاهیجی
۹. تفسیر تسنیم؛ آیت الله جوادی آملی

تفسیر قرآن ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۲۰۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: تبیین و تفسیر آیاتی از قرآن کریم به روش تربیتی

سرفصل:

حداقل ۶۰ صفحه وزیری از میان مباحث متن عربی تفسیر المیزان
طلاب در کنار این متن به تفاسیر احسن الحدیث، کنز الدقائق و المنار نیز مراجعه نمایند.

متن:

متن عربی تفسیر المیزان

محدوده:

از ابتدای آیه ۳۶ تا پایان آیه ۷۰ سوره نساء

ارزشیابی:

۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. مجمع البیان؛ مرحوم طبرسی
۲. تفسیر تبیان؛ مرحوم شیخ طوسی
۳. جوامع الجامع؛ مرحوم طبرسی
۴. المیزان؛ مرحوم علامه طباطبائی
۵. تفسیر نمونه؛ ناصر مکارم شیرازی و همکاران
۶. تفسیر نورالثقلین؛ علی بن جمعه الحویزی
۷. تفسیر برهان؛ مرحوم سیدهاشم بحرانی
۸. تفسیر لاهیجی؛ مرحوم شریف لاهیجی
۹. تفسیر تسنیم؛ آیت الله جوادی آملی

تجزیه و ترکیب

شناسه درس: ۳۰۴۱۱۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری - عملی

پیشنیاز: ندارد

هدف: تقویت توان تشخیص و بکارگیری قواعد صرف و نحو

سرفصل:

- اهمیت تجزیه و ترکیب
- مفهوم شناسی تجزیه و بیان عناصر موثر در تجزیه فعل، اسم معرب، اسم مبنی و حرف
- مفهوم شناسی ترکیب و بیان عناصر موثر در ترکیب کلمه و جمله
- اقسام ترکیب (موضوعی و غیر موضوعی، جدولی و غیر جدولی (تشریحی)، یک وجهی و چند وجهی)

توضیحات:

شایسته است اساتید محترم ابتدا در ۳ یا ۴ جلسه، چهار بند فوق را یادآوری نموده و بعد برای هر جلسه آیاتی از قرآن را مشخص کرده و از همه طلاب بخواهند که آن را تجزیه و ترکیب و ترجمه نمایند و در کلاس از آنها سوال نموده و کار عملی آنها را ارزیابی می کنند.

ارزشیابی:

۵ نمره به فعالیت کلاسی و ۵ نمره به تحقیق (تجزیه و ترکیب چند وجهی از یک حزب قرآن) و ۱۰ نمره دیگر به امتحان آخر نیمسال اختصاص دارد. متن از قرآن کریم یا عبارت های مشکل انتخاب می شود و امتحان آخر نیمسال می تواند از متنی غیر از متن داده شده ولی در سطح آن باشد.

منابع:

۱. الجدول فی اعراب القرآن و صرفه و بیانه مع فوائد نحویه هامه، محمود صافی.
۲. اعراب القرآن الکریم و بیانه، محیی الدین الدرویش.
۳. اعراب القرآن، المنسوب الی ابراهیم بن سری الزجاج، تحقیق و دراسته: ابراهیم الایاری.
۴. الکشاف عن حقایق التنزیل و عیون الأقاویل فی وجوه التأویل، جارالله زمخشری.
۵. جوامع الجامع، فضل بن حسن طبرسی
۶. مغنی اللیب، ابن هشام انصاری

۱. مفهوم‌شناسی:
۲. امکان شناخت ذات و صفات خداوند از دیدگاه متکلمین اسلامی
۳. اثبات وجود خداوند
 - ۳-۱. برهان‌پذیری وجود خدا؛
 - ۳-۲. راه فطرت؛
 - ۳-۳. برهان‌های جهان‌شناختی؛
 - ۳-۴. برهان‌های غایت‌شناختی؛
 - ۳-۵. برهان‌های صدیقین؛
 - ۳-۶. برهان‌های وجودی.

متن محوری: ایضاح المراد آقای ربانی گلیپایگانی

متون مکمل: {کتاب مبدأ و معاد [قسمت مبدأشناسی] - تبیین براهین اثبات خدا [فصل سوم به بعد] {جوادی آملی} و کتاب نقد برهان‌ناپذیری وجود خدا (آقای عسگری سلیمانی)

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

- ۱- خداشناسی فلسفی، عبدالرسول عبودیت و مجتبی مصباح
- ۲- اصول فلسفه و روش رئالیسم، ج ۵، علامه طباطبائی (با شرح و پاورقی استاد مطهری)
- ۳- فلسفه دین، محمد حسین زاده
- ۴- مدخل مسائل جدید علم کلام ج ۱، جعفر سبحانی
- ۵- الالهیات ج ۱، جعفر سبحانی
- ۶- شرح منظومه، انصاری شیرازی و رضی شیرازی و ...
- ۷- شرح بداية الحکمة و نهاية الحکمة، علی شیروانی و ...
- ۸- توحید، شهید مرتضی مطهری
- ۹- کلم الطیب، عبدالحسین طیب
- ۱۰- شرح مبسوط آموزش عقاید ۱ و ۲، محسن غروی‌ان و ...
- ۱۱- عقائد الانسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
- ۱۲- درس‌هایی از علم کلام، حبیب‌الله طاهری
- ۱۳- نقد و طرح اندیشه‌ها، سیدرضی شیرازی
- ۱۴- کفایة الموحدين، مرحوم طبرسی
- ۱۵- مسائل جدید کلامی و فلسفه دین، عبدالحسین خسروپناه

کلام استدلالی ۲

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۲

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلام استدلالی ۱

هدف: شناخت استدلالی صفات خداوند و کیفیت رابطه آن با ذات

سرفصل:

۱. کلیات

تعریف صفت، اسم و تفاوت آنها

۲. کیفیت رابطه صفات با ذات

بررسی دیدگاههای کلامی، عینیت، زیادت و نیابت

۳. اقسام صفات: ذاتی و فعلی، ثبوتی و سلبی، اضافی و حقیقی

۴. بررسی برخی از صفات مهم ثبوتی و سلبی از حیث معنا، محدوده و اثبات:

۴-۱. حیات ۴-۲. علم مطلق (سمع و بصر) ۴-۳. قدرت مطلق ۴-۴. اراده ۴-۵. کلام

۴-۶. حکمت ۴-۷. عدالت ۴-۸. توحید (واحدی و عددی) ۴-۹. صفات سلبی ۴-۱۰. و ...

متن: ایضاح المراد آقای ربانی گلپایگانی

ارزشیابی: ۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به تحقیق اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می شود.

منابع:

۱. الالهیات ج ۲، جعفر سبحانی
۲. گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
۳. اصول روش رئالیسم ج ۵، استاد مطهری
۴. شرح ج ۶ اسفار (مباحث مربوط)، عبد الله جوادی آملی
۵. شرح اسماء حسناء، حکیم سبزواری
۶. دلائل الصدق، محمدرضا مظفر
۷. شناخت صفات خدا، جعفر سبحانی
۸. تمهید الاصول، شیخ طوسی
۹. کلم الطیب، عبدالحسین طیب
۱۰. شرح مبسوط آموزش عقاید ۱ و ۲، محسن غرویان و ...
۱۱. عقائد الانسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
۱۲. میزان المطالب، میرزا جواد آقا طهرانی
۱۳. کلام تطبیقی ج ۱، علی ربانی گلپایگانی
۱۴. درس هایی از علم کلام، حبیب الله طاهری
۱۵. کفایة الموحدين، مرحوم طبرسی

کلام استدلالی ۳

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۳

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: کلام استدلالی ۱

هدف: شناخت استدلالی بحث افعال خداوند (جهان شناسی)

سرفصل:

۱. معنای فعل خداوند متعال (خلق، ایجاد و ...)
۲. حسن و قبح افعال الهی (با نگاهی به نظام احسن)
۳. غایت‌مندی فعل خداوند (نظریه اشاعره و عدلیه)
۴. جبر و اختیار (جبر، تفویض، امر بین الامرین، نظریه کسب و استطاعت)
۵. قضا و قدر الهی (علمی و عینی، با نگاهی به سنتهای الهی در جهان آفرینش)
۶. شرور؛

توضیح: نسبت به بند ۲ و ۳ به اجمال پرداخته شود؛ تفصیل آن در قواعد اساسی علم کلام مطرح گردد.

متن محوری: ایضاح المراد آقای ربّانی گلپایگانی

متون مکمل: جهان‌شناسی (مصباح یزدی)، عدل الهی (مطهری)، تجلی و ظهور در عرفان اسلامی (رحیمیان) جهت بند ۱ سرفصل‌ها

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می‌شود.

منابع:

۱. جبر و اختیار، علامه محمدتقی جعفری
۲. انسان و سرنوشت، شهید مرتضی مطهری
۳. بدایة المعارف، آیت‌الله خرازی
۴. الالهیات، جعفر سبحانی
۵. کلم الطیب، عبدالحسین طیب
۶. گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
۷. شرح مبسوط آموزش عقاید ۱ و ۲، محسن غرویان و...
۸. عقائد الانسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
۹. کلام تطبیقی ج ۱ و ۲، علی ربّانی گلپایگانی
۱۰. دلائل الصدق، محمدرضا مظفر
۱۱. نقد و طرح اندیشه‌ها، سیدرضی شیرازی
۱۲. کفایة الموحدين، مرحوم طبرسی
۱۳. المنقذ من التقليد، محمود حمصی رازی
۱۴. انیس الموحدين، مهدی نراقی
۱۵. کشف المراد، علامه حلی

تعریف نبوت و رسالت، تفاوت و اقسام آنها
 فلسفه، ضرورت و هدف بعثت انبیاء و شبهات باب نبوت
 چیستی وحی و اقسام آن
 ویژگیهای انبیاء (علم، عصمت، افضلیت و ...)
 راههای شناخت انبیاء: ۱- معجزه ۲- راههای دیگر
 وظایف و شئون انبیاء (ابلاغ وحی، مرجعیت دینی، رهبری امت و ...)
 حکمت تعدد انبیاء

اثبات نبوت پیامبر اسلام (معجزه، بشارت انبیاء پیشین و ...)
 صفات و ویژگیهای پیامبر اسلام
 جهانی بودن دین اسلام
 خاتمیت دین اسلام: ۱- جامعیت ۲- جهانی بودن

متن محوری: ایضاح المراد آقای ربانی گلیپایگانی **متون مکمل:** نبوت مطهری؛ الالهیات سبحانی (بخش نبوت)

ارزشیابی: ۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به تحقیق اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می شود.

- ۱- مدخل مسائل جدید علم کلام ج ۲، جعفر سبحانی
- ۲- سیفالامه و برهان المله، مهدی نراقی
- ۳- خاتمیت از دیدگاه عقل و نقل، جعفر سبحانی
- ۴- راه و راهنماشناسی، محمد تقی مصباح یزدی
- ۵- عصمت انبیاء و امامان، مهدی یوسفیان
- ۶- وحی و افعال گفتاری، علیرضا قائمی نیا
- ۷- معجزه در قلمرو عقل و دین، قدردان
- ۸- کلم الطیب، عبدالحسین طیب
- ۹- گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
- ۱۰- شرح مبسوط آموزش عقاید ۱ و ۲، محسن غرویان و ...
- ۱۱- عقائد الانسان، توضیح المراد، حسینی تهرانی
- ۱۲- درس هایی از علم کلام، حبیب الله طاهری
- ۱۳- کفایة الموحدين، مرحوم طبرسی
- ۱۴- الالهیات، جعفر سبحانی
- ۱۵- تفسیر موضوعی قرآن تنزیه انبیاء «ع» از آدم تا خاتم «ص»، آیت الله معرفت

تعریف امامت، ولایت، خلافت و وصایت و تفاوت آنها
فلسفه، ضرورت و هدف امامت (عقلی و نقلی)
ویژگی‌های امام (عصمت، علم، افضلیت و ...)
راه‌های تعیین امام (نص، شورا، بیعت و ...)
وظایف و شؤون امامت (مرجعیت دینی، رهبری امت، ولایت تکوینی و ...)

اثبات امامت علی علیه السلام (آیات و روایات)
اثبات امامت سائر ائمه
مرجعیت علمی اهل بیت
مهدویت (نسب و طول عمر امام، غیبت و فلسفه آن، انتظار، شرایط و علائم ظهور و ...)

متن محوری: کشف‌المراد، علامه حلی **متن مکمل:** امامت پژوهی زیر نظر استاد یزدی مطلق

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می شود.

منابع:

- ۱- تشییدالمراجعات، سید علی میلانی
- ۲- کفایةالموحدين ج ۲ و ۳، مرحوم طبرسی
- ۳- شرح مفتاح‌الکرامه، سید علی میلانی
- ۴- تاریخ غیبت صغری و کبری، محمد صدر
- ۵- تشیع در مسیر تاریخ جعفری، ترجمه آیت‌اللهی
- ۶- امامت در بینش اسلامی، علی ربانی گلپایگانی
- ۷- راهنماشناسی چاپ قدیم، محمدتقی مصباح یزدی
- ۸- امامت در پرتو کتاب و سنت، آستان قدس رضوی
- ۹- اثبات‌الهدی بالنصوص و المعجزات، شیخ حرّ عاملی
- ۱۰- معالم المدرستین ج ۱، علامه مرتضی عسکری
- ۱۱- الغدير، علامه امینی
- ۱۲- کلم الطیب، عبدالحسین طیب
- ۱۳- گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
- ۱۴- عقائد الانسان + توضیح‌المراد، حسینی تهرانی
- ۱۵- الالهیات، جعفر سبحانی
- ۱۶- دلائل الصدق، محمدرضامظفر
- ۱۷- امامت خاصه، علی ربانی گلپایگانی

- حقیقت انسان (ترکیب نفس و بدن و مراتب نفس)
- رابطه نفس و بدن
- تجرد نفس
- حرکت و تکامل نفس
- تناسخ
- چیستی معاد
- امکان معاد
- ضرورت عقلی و نقلی معاد
- کیفیت معاد (جسمانی، روحانی)
- مرگ و حقیقت آن
- عالم برزخ
- قیامت، ویژگیها و مواقف آن
- احباط و تکفیر و موازنه
- تجسم اعمال
- صراط، بهشت و دوزخ

متن محوری: کشف‌المراد، علامه حلی **متن مکمل:** الالهیات سبحانی (بخش معاد)

ارزشیابی: ۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به تحقیق اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می شود.

منابع:

- ۱- به سوی جهان ابدی زین‌العابدین قربانی
- ۲- معاد شهیدمرتضی مطهری
- ۳- معاد محمد شجاعی
- ۴- معاد از دیدگاه علامه طباطبایی متقی‌نژاد
- ۵- حیات جاودانه امیر دیوانی
- ۶- حق‌الیقین عبدالله شبر
- ۷- مبدأ و معاد ملاًصدر
- ۸- ۸۰ درس در معادشناسی حبیب‌الله طاهری
- ۹- معرفة‌النفس فلسفی غلامرضا فیاضی
- ۱۰- کلم الطیب عبدالحسین طیب
- ۱۱- گوهر مراد عبدالرزاق لاهیجی
- ۱۲- عقائد الانسان + توضیح‌المراد حسینی تهرانی
- ۱۳- کفایة‌الموحدين ج ۴ مرحوم طبرسی
- ۱۴- الالهیات جعفر سبحانی

کلیات علم کلام

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مباحث مقدماتی علم کلام (رئوس ثمانیه) بطور مستدل و شناخت تفاوت علم کلام با علوم دیگر چون فلسفه و عرفان و کلام

جدید و فلسفه دین

سرفصل:

۱. مبادی:

- ضرورت علم کلام
- تعریف علم کلام
- وجه تسمیه علم کلام
- موضوع علم کلام
- غایت علم کلام
- مسائل علم کلام
- روش‌شناسی علم کلام
- خاستگاه
- پیدایش علم کلام (تاریخچه اجمالی علم کلام از صدر اسلام)

۲. مناسبات علم کلام با علوم همگن

- علم و کلام و معرفت‌شناسی
- علم کلام و فلسفه
- علم کلام و فلسفه دین و کلام جدید
- علم کلام و عرفان

متن اصلی: ما هو علم الکلام علی ربانی گلیپاگانی (برای بقیه سرفصل‌ها به منابع مراجعه شود)
ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. هندسه معرفتی کلام جدید احد فرامرز قراملکی
۲. استاد مطهری و کلام جدید احد فرامرز قراملکی
۳. شرح موافق ج ۱ شریف‌الدین جرجانی
۴. مدخل و درآمد علم کلام جعفر سبحانی
۵. مسائل کلام جدید علی ربانی گلیپاگانی
۶. کلام جدید در گذر اندیشه‌ها علی اوجیبی
۷. علم کلام و کلام جدید (سیری در آثار استاد مطهری) احمد بهشتی
۸. تاریخ کلام جدید علامه شلبی نعمانی، ترجمه فخر داعی گیلانی
۹. پیدایش علم کلام و منزلت آن در میان علوم محسن جهانگیری
۱۰. فلسفه علم کلام هری ولفسن، ترجمه احمد آرام
۱۱. آموزش فلسفه ج ۱ محمدتقی مصباح یزدی
۱۲. مبانی عرفان اسلامی حسن معلمی
۱۳. مسائل جدید کلامی و فلسفه دین عبدالحسین خسروپناه
۱۴. کلام جدید عبدالحسین خسروپناه
۱۵. علم الکلام (عرض و نقد) عامرالتجار
۱۶. المدخل الی دراسته علم الکلام حسن محمود الشافعی
۱۷. فصلنامه قیسات شماره ۳۹ و ۴۰، مقالات (۱. چیستی فلسفه دین و مسائل آن ۲. فلسفه دین) محمد محمدرضایی، ابوالفضل ساجدی

• امامیه:

۱. بنیانگذار
۲. تطورات تاریخی
۳. شخصیت‌های مؤثر و مهمترین آثار آنها
 - از آغاز تا شیخ مفید
 - از شیخ مفید تا خواجه نصیر طوسی
 - از خواجه نصیر تا عصر حاضر
۴. وضعیت کنونی (گرایش‌های عمده کلامی در عصر حاضر، کلام فلسفی، مکتب تفکیک، عقاید خاص به نحو اجمال و ...)

• معتزله:

۱. بنیانگذار
۲. تطورات تاریخی
۳. شخصیت‌های مؤثر و مهمترین آثار آنها
 - از آغاز تا عصر حاضر: واصل بن عطاء، ابوالهذیل علاف، نظام، جاحظ، ابوالحسین خیاط، جبائیان (ابوعلی و ابوهاشم)، قاضی عبدالجبار
 - وضعیت کنونی: معتزله در عصر حاضر
۴. عقاید ویژه:

- صفات
- نیابت یا عینیت
- حسن و قبح عقلی
- احباط و تکفیر

• اشاعره:

۱. بنیانگذار
۲. تطورات تاریخی
۳. شخصیت‌های مؤثر و مهمترین آثار آنها
 - از آغاز تا عصر حاضر: ابوالحسن اشعری، ابوبکر باقلانی، امام الحرمین جوینی، غزالی، فخر رازی، قاضی ایجی، تفتازانی، میرسید شریف
 - وضعیت کنونی: اشاعره در عصر حاضر
۴. عقاید ویژه

- صفات ذاتی یا لوازم ذات (قدمای ثمانیه)
- تفسیر علیت
- نفی حسن و قبح عقلی
- کسب و جبر و ...

توجه: در این درس اساتید، شاگردان، روش و عقاید خاص و آثار کلامی هر یک از متکلمین را بحث می‌کنند.

متن: تاریخ تطوّر کلام شیعه، محمدصفر جبرئیلی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. فرهنگ عقائد و مذاهب اسلامی (۵ جلد)، جعفر سبحانی
۲. ملل و نحل، جعفر سبحانی
۳. تاریخ علم کلام، علامه شبلی نعمانی، ترجمه فخر داعی گیلانی
۴. تاریخ علم الکلام فی الاسلام، فضل الله زنجانی
۵. تاریخ اندیشه‌های کلامی در اسلام ج ۱ و ۲، عبدالرحمن بدوی، ترجمه صابری
۶. تاریخ الفرق الاسلامیة السیاسیة والدینیة (۶ جلد)، محمد ابراهیم الفیومی
۷. تاریخ شیعه و فرقه‌های اسلام تا قرن چهارم، محمدجواد مشکور
۸. تاریخ مذاهب اسلام، ترجمه الفرقُ بین الفرق، محمدجواد مشکور
۹. تاریخ فرق اسلامی ۱ و ۲، حمین صابری
۱۰. تاریخ المذاهب الاسلامیة فی السیاسة والعقائد الامام، محمد ابوزهره
۱۱. فرق و مذاهب کلامی، علی ربانی گلپایگانی
۱۲. المدخل الی دراسته علم الکلام، حسن محمود الشافعی

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: کلام استدلالی ۱ و ۲ و ۳ و ۴

هدف: شناخت قواعد اساسی علم کلام

سرفصل:

الف: تعریف قاعده و معرفی قواعد علم کلام

ب: بررسی قواعد اساسی علم کلام

۱. حجیت عقل
۲. حسن و قبح
۳. قاعده لطف
۴. وجوب انجام اصلاح بر خدا
۵. وجوب شکر منعم
۶. قبح نقض غرض
۷. قبح تکلیف بمالایطاق
۸. قبح عقاب بلا بیان
۹. غایت‌مندی افعال الهی

متن درسی: القواعد الکلامیه ، ربانی گلپایگانی

ارزشیابی: ۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به تحقیق اختصاص دارد.

منابع:

۱. فقه و عقل، ابوالقاسم علیدوست
۲. مبانی اخلاق در فلسفه غرب و فلسفه اسلامی، حسن معلمی
۳. الحسن و القبیح العقلیان، جعفر سبحانی
۴. عقل و استنباط فقهی، حسین صابری
۵. قاعده قبح عقاب بلان بیان، اسماعیل دارکربلایی
۶. بدایة المعارف، خرّازی
۷. اندیشه‌های کلامی، شیخ طوسی
۸. کاوش‌های عقل عملی، مهدی حائری یزدی
۹. الالهیات، جعفر سبحانی
۱۰. تمهید الاصول، شیخ طوسی
۱۱. گوهر مراد، عبدالرزاق لاهیجی
۱۲. عقائد الانسان + توضیح المراد، حسینی تهرانی
۱۳. کلام تطبیقی ج ۱ و ۲، علی ربّانی گلپایگانی
۱۴. کفایة الموحّدين، مرحوم طبرسی

سرفصل:

۱. محبت و مودت اهل بیت و عزاداری برای آنها
۲. شبهات مربوط به توحید عبادی (توسل، شفاعت، زیارت معصومین، لمس و بوسیدن ضریح آنها، سجده بر مهر، توسل، شفاعت واستشفا به تربت امام حسین «علیه السلام»)
۳. بداء،
۴. رجعت،
۵. تقیه،
۶. غلو،
۷. عدالت صحابی،

متن درسی: دروس فی العقائد الخاصه الشيعه ، مهدي فرمانيان

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. اضاء علی عقائد الشيعه و تاريخهم، جعفر سبحانی؛
۲. شرح عقائد الاماميه، علامه محمد جميل حمّود؛
۳. نفحات الازهار (خلاصه عقبات الانوار)، سيد علی حسینی میلانی؛
۴. آیین و هابیت، جعفر سبحانی؛
۵. المراجعات، الامام عبدالحسین شرف‌الدین؛
۶. دور اهل البيت، شهيد سيد محمد باقر حکيم؛
۷. فی رحاب اهل البيت، علی اسلامی؛
۸. النض و الاجتهاد، الامام عبدالحسین شرف‌الدین؛

معارف قرآن ۱

شناسه درس: ۳۰۴۱۲۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلام استدلالی (۶)

هدف: شناخت مهم‌ترین مباحث مربوط به الهیات در قرآن

سرفصل:

۱. منابع شناخت در قرآن

۲. روشهای شناخت در قرآن

• خدا در قرآن

۱- صفات ذاتی خداوند (علم و قدرت)

۲- صفات فعلی خداوند (ربوبیت، هدایت، عدالت)

۳- توحید و شرک

متن درسی: ----

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱- معرفت‌شناسی در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۴ عبدالله جوادی آملی؛

۲- توحید در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۲، عبدالله جوادی آملی؛

۳- وحی و نبوت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۳، عبدالله جوادی آملی؛

۴- معاد در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۴ و ۵، عبدالله جوادی آملی؛

۵- هدایت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۶، عبدالله جوادی آملی؛

۶- جامعه در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۱۷، عبدالله جوادی آملی؛

۷- تفسیر انسان به انسان، عبدالله جوادی آملی؛

معارف قرآن ۲

شناسه درس: ۲۰۴۱۲۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلام استدلالی ۶۱

هدف: شناخت مهم‌ترین مباحث مربوط به الهیات در قرآن

سرفصل:

- نبوت در قرآن
- ضرورت و هدف بعثت در قرآن
- ویژگی‌های انبیاء (علم و عصمت ...) در قرآن
- راه‌های شناخت انبیاء
- جامعیت دین در قرآن
- خاتمیت در قرآن
- ضرورت امامت در قرآن
- معاد در قرآن (بصورت اجمال)

متن درسی: ----

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

- ۱- معرفت‌شناسی در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۴ عبدالله جوادی آملی؛
- ۲- توحید در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۲، عبدالله جوادی آملی؛
- ۳- وحی و نبوت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۳، عبدالله جوادی آملی؛
- ۴- معاد در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۴ و ۵، عبدالله جوادی آملی؛
- ۵- هدایت در قرآن، تفسیر موضوعی ج ۱۶، عبدالله جوادی آملی؛
- ۶- جامعه در قرآن، تفسیر موضوعی، ج ۱۷، عبدالله جوادی آملی؛
- ۷- تفسیر انسان به انسان، عبدالله جوادی آملی؛

هدف: مقایسه نظر اسلام، یهودیت، مسیحیت و بعضی از ادیان شرقی در مورد خدا، صفات او، نبوت، انسان و معاد

سرفصل:

مقایسه دیدگاه اسلام، یهودیت، مسیحیت، هندویسم و بودیسم در مورد مسائل مهم کلامی

۱. مفهوم و حقیقت خدا
۲. اسماء و صفات الهی (توحید و تثلیث، قدرت، علم، رابطه صفات و ذات و ...)
۳. افعال الهی (خلقت جهان و نظام حاکم بر آن)
۴. وحی، نبوت و رسالت
۵. انسان و ویژگی‌های او
۶. موعود شناسی (انسان و نجات)
۷. فرجام شناسی (معاد)

ارزشیابی: ۳ نمره به فعالیت‌های کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می‌شود.

منابع:

۱. سرشت انسان در قرآن و عهدین، عبدالرحیم سلیمانی؛
۲. انتظار مسیحا در آیین یهود، جولوس، گرینستون، ترجمه حسین توفیقی؛
۳. دین‌شناسی تطبیقی، مرضیه شنکائی؛
۴. یهودیت، مسیحیت، اسلام، افرائی بشیر، توفیقی؛
۵. مسیحیت مقایسه‌ای، محمدرضا زیبائی نژاد؛
۶. درآمدی بر الهیات تطبیقی اسلام و مسیحیت، عبدالرحیم سلیمانی اردستانی؛
۷. الهیات مسیحی، هنری تیسین، ترجمه میکائیلیان؛
۸. درسنامه الهیات مسیحی، مک گراث، ترجمه بهروز حدادی؛
۹. باورها و آئین‌های یهود، ترجمه فرزین؛
۱۰. گونه‌شناسی اندیشه موعود مسیحی، مهرباب صادق‌نیا؛
۱۱. تاریخ جامع ادیان، جان ناس، ترجمه ع. حکمت؛
۱۲. مقارنه‌الادیان، احمد شلبی؛
۱۳. تحقیقی در دین یهود، جلال‌الدین آشتیانی؛
۱۴. مسیحیت، عبدالرحیم سلمیانی؛
۱۵. عقل و وحی در قرون وسطی، ژیلسون، ترجمه شهرام پازوکی؛
۱۶. خدا و فلسفه، اتین ژیلسون، ترجمه شهرام پازوکی؛
۱۷. کلام مسیحی، توماس میشل، ترجمه حسین توفیقی؛
۱۸. درآمدی بر الهیات تطبیقی اسلام و مسیحیت، عبدالرحیم سلیمانی اردستانی؛
۱۹. فلسفه‌الفکرالدینی بین‌الاسلام والمسیحیه، لوئیس غردیه و ج. قنواتی، مترجمان عربی؛ صبحی صالح و فرید جبر؛
۲۰. آئین‌های کنفسیوس، دالو و بودا، دو وی مینکف، ترجمه غلامرضا شیخ‌الدین؛
۲۱. هندوئیسم، ک.م. سن، ترجمه ع. پاشایی؛
۲۲. ادیان و مکتب‌های فلسفی هند، داریوش شایگان؛

فلسفه دین و مسائل جدید کلامی ۱

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۰۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: کلام استدلالی ۱ تا ۳

هدف: آشنایی با مباحث فلسفه دین و بحث از معرفت و تجربه دینی، تکررگرایی، علم و دین و قلمرو دین (سکولاریزم)

سرفصل:

- ۱- کلیات
- ۲- تعریف دین
- ۳- منشأ دین
- ۴- زبان دین
- ۵- جامعیت و کمال دین

متن درسی: فلسفه دین و مسائل جدید کلامی آقای خسروپناه

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. عقل و اعتقاد دینی، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی
۲. جستارهایی در کلام جدید، جمعی از نویسندگان
۳. فلسفه دین، محمد حسین زاده
۴. انتظار بشر از دین، عبدالله نصری
۵. دین شناسی، آیت الله جوادی آملی
۶. تبیین براهین اثبات خدا، آیت الله جوادی آملی
۷. براهین اثبات وجود خدا، حمیدرضا شاکرین
۸. خدا و مسأله شر، محمدحسن قدردان قراملکی
۹. کاوش های عقل نظری، مهدی حائری یزدی
۱۰. فلسفه دین، جان هیک
۱۱. فلسفه دین، نورمن گیسلر
۱۲. هرمنوتیک، احمد واعظی
۱۳. زبان دین، ابوالفضل ساجدی
۱۴. هندسه معرفتی کلام جدید، احدفرامرز قراملکی
۱۵. مدخل مسائل جدید در علم کلام، جعفر سبحانی
۱۶. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی
۱۷. کلام جدید در گذر اندیشه ها، علی اوجبی
۱۸. باورهای دینی، موسسه امام خمینی
۱۹. کلام جدید، عبدالحسین خسروپناه
۲۰. انتظار بشر از دین، آیت الله جوادی آملی
۲۱. فلسفه دین، ترجمه: محمد محمدرضایی
۲۲. فلسفه دین، ترجمه: ملیحه صابری
۲۳. گستره شریعت، عبدالحسین خسروپناه
۲۴. نظریه ایمان در کتاب و سنت، محسن جوادی
۲۵. فلسفه دین در قرن بیستم، چالز تالیافرو

هدف: آشنایی با مباحث فلسفه دین و بحث از معرفت و تجربه دینی، تکثرگرایی، علم و دین و قلمرو دین (سکولاریزم)

سرفصل:

- ۱- هرمنوتیک
- ۲- معرفت دینی و تحول آن (نقد نظریه قبض و بسط)
- ۳- علم و دین
- ۴- دین و اخلاق
- ۵- تجربه‌گرایی دینی

متن درسی: فلسفه دین و مسائل جدید کلامی آقای خسروپناه

ارزشیابی: ۳ نمره به تحقیق و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. عقل و اعتقاد دینی، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی
۲. جستارهایی در کلام جدید، جمعی از نویسندگان
۳. فلسفه دین، محمد حسین زاده
۴. انتظار بشر از دین، عبدالله نصری
۵. دین شناسی، آیت الله جوادی آملی
۶. تبیین براهین اثبات خدا، آیت الله جوادی آملی
۷. براهین اثبات وجود خدا، حمیدرضا شاکرین
۸. خدا و مسأله شر، محمدحسن قدردان قراملکی
۹. کاوش‌های عقل نظری، مهدی حائری یزدی
۱۰. فلسفه دین، جان هیک
۱۱. فلسفه دین، نورمن گیسلر
۱۲. هرمنوتیک، احمد واعظی
۱۳. زبان دین، ابوالفضل ساجدی
۱۴. هندسه معرفتی کلام جدید، احدفرامرز قراملکی
۱۵. مدخل مسائل جدید در علم کلام، جعفر سبحانی
۱۶. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی
۱۷. کلام جدید در گذر اندیشه‌ها، علی اوجبی
۱۸. باورهای دینی، موسسه امام خمینی
۱۹. کلام جدید، عبدالحسین خسروپناه
۲۰. انتظار بشر از دین، آیت الله جوادی آملی
۲۱. فلسفه دین، ترجمه: محمد محمدرضایی
۲۲. فلسفه دین، ترجمه: ملیحه صابری
۲۳. گستره شریعت، عبدالحسین خسروپناه
۲۴. نظریه ایمان در کتاب و سنت، محسن جوادی
۲۵. فلسفه دین در قرن بیستم، چالز تالیافرو

هدف: آشنایی با مباحث فلسفه دین و بحث از معرفت و تجربه دینی، تکثرگرایی، علم و دین و قلمرو دین (سکولاریزم)

سرفصل:

۱. ادله اثبات وجود خدا
۲. مسأله شر
۳. معنای زندگی
۴. مرگ و جاودانگی
۵. ملاک‌های داوری بین‌الادیان

متن درسی: فلسفه دین و مسائل جدید کلامی آقای خسروپناه
ارزشیابی: ۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به تحقیق اختصاص دارد.

منابع:

۱. عقل و اعتقاد دینی، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی
۲. جستارهایی در کلام جدید، جمعی از نویسندگان
۳. فلسفه دین، محمد حسین زاده
۴. انتظار بشر از دین، عبدالله نصری
۵. دین شناسی، آیت الله جوادی آملی
۶. تبیین براهین اثبات خدا، آیت الله جوادی آملی
۷. براهین اثبات وجود خدا، حمیدرضا شاکرین
۸. خدا و مسأله شر، محمدحسن قدردان قراملکی
۹. کاوش‌های عقل نظری، مهدی حائری یزدی
۱۰. فلسفه دین، جان هیک
۱۱. فلسفه دین، نورمن گیسلر
۱۲. هرمنوتیک، احمد واعظی
۱۳. زبان دین، ابوالفضل ساجدی
۱۴. هندسه معرفتی کلام جدید، احدفرامرز قراملکی
۱۵. مدخل مسائل جدید در علم کلام، جعفر سبحانی
۱۶. درآمدی بر کلام جدید، هادی صادقی
۱۷. کلام جدید در گذر اندیشه‌ها، علی اوجبی
۱۸. باورهای دینی، موسسه امام خمینی
۱۹. کلام جدید، عبدالحسین خسروپناه
۲۰. انتظار بشر از دین، آیت الله جوادی آملی
۲۱. فلسفه دین، ترجمه: محمد محمدرضایی
۲۲. فلسفه دین، ترجمه: ملیحه صابری
۲۳. گستره شریعت، عبدالحسین خسروپناه
۲۴. نظریه ایمان در کتاب و سنت، محسن جوادی
۲۵. فلسفه دین در قرن بیستم، چالز تالیافرو

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مکتبها و فرقه های کلامی مهم در جهان اسلام

سرفصل:

الف) فرق اهل سنت

۱. اهل حدیث

۲. معتزله

۳. اشاعره

۴. ماتریدیه

ب) فرق شیعی

۱. امامیه

۲. زیدیه

۳. اسماعیلیه

ج) خوارج و غلات

توجه: در این درس از زمان پیدایش، مؤسس، آموزه ها و احکام اصلی و مهم، کتابها، تطورات تاریخی و روش و متدولوژی خاص هر یک از مکاتب و فرقه های فوق بحث می شود.

متن درسی:

آشنایی با فرق تشیع و تسنن، آقای فرمانیان

ارزشیابی:

۳نمره به فعالیت های کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. الملل و النحل، شهرستانی
۲. فرهنگ مذاهب اسلامی، آیت الله سبحانی
۳. تاریخ اندیشه های کلامی در اسلام، عبدالرحمن نبوی
۴. تاریخ فرق اسلامی، حسین صابری
۵. فرق الشیعه بین التفكير السیاسی، اسماعیل

شناسه درس: ۳۰۴۱۶۱۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت مکتبها و فرقه های کلامی مهم در جهان اسلام

سر فصل:

۱. سلفیه، وهابیت
۲. شیخیه
۳. بهائیت
۴. قادیانیه
۵. اهل حق و نصیریبه

توجه: در این درس از زمان پیدایش، مؤسس، آموزه ها و احکام اصلی و مهم، کتابها، تطورات تاریخی و روش و متدولوژی خاص هر یک از مکاتب و فرقه های فوق بحث می شود

متن درسی: آشنایی با فرق تسنن و تشیع، آقای فرمانیان

ارزشیابی: ۱۷ نمره به امتحان پایانی و ۳ نمره به تحقیق اختصاص دارد.

منابع:

۱. وهابیت، آقای سبحانی
۲. وهابیت، آقای دوانی
۳. وهابیت، آقای سیدمحسن امین ترجمه کشف الارتیاب
۴. الشیخیه، نشأت ها و تطورها و مصادر دراستها
۵. شیخی گری، بابی گری از نظر فلسفه تاریخ و اجتماع
۶. مکتب شیخی، آقای فریدون بهمن یار
۷. القادیانی و القادیانیه، ابوعلی مودودی
۸. شناخت فرقه اهل حق، عبدالله خدابنده
۹. مقاله اهل حق، دائرة المعارف بزرگ اسلامی
۱۰. مقاله اهل حق، دانشنامه علم کلام
۱۱. محاکمه باب و بهاء، حسن مصطفوی
۱۲. ذیل کلمه باء، دانشنامه جهان اسلام در مورد بهائیت

سرفصل:

المدخل

مرحله اول: فی احکام الوجود

مرحله دوم: فی الوجود المستقل و الرابط

مرحله چهارم: فی مواد القضايا: الوجود و الامکان و الامتناع

مرحله ششم: سه فصل اول

مرحله هفتم: چهار فصل اول

متن درسی: نهاییه الحکمه

محدوده: مراحل مذکور در سرفصل

ارزشیابی: در این درس، طلاب به تعلیقه آیه الله مصباح و حواشی استاد فیاضی به عنوان فعالیت کلاسی مراجعه می کنند، ۵ نمره از ۲۰ نمره این درس به فعالیت کلاسی اختصاص پیدا می کند. امتحان میانی این درس از ۲۰ نمره برگزار می شود

منابع:

۱. تعلیقه علی نهاییه الحکمه، محمدتقی مصباح یزدی
۲. تعلیقه علی نهاییه الحکمه، غلامرضا فیاضی
۳. آموزش فلسفه، محمدتقی مصباح یزدی
۴. پاورقی های اصول فلسفه و روش رئالیسم، شهید مرتضی مطهری
۵. شرح مبسوط منظومه، شهید مرتضی مطهری
۶. الحکمه المتعالیه فی الاسفار الاربعه، ملاصدرا
۷. منظومه، ملاهادی سبزواری

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۷

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فلسفی

سرفصل:

مرحله هشتم: فی العله و المعلول
مرحله نهم: هشت فصل اول
مرحله دهم: حدوث و قدم (پنج فصل آخر)
مرحله یازدهم: فی العقل و العاقل و المعقول (هفت فصل اول)

متن درسی: نه‌ایه الحکمه

محدوده: مراحل مذکور در سرفصل

ارزشیابی:

در این درس، طلاب به تعلیقه آیة‌الله مصباح و حواشی استاد فیاضی به عنوان فعالیت کلاسی مراجعه می‌کنند. ۵ نمره از ۲۰ نمره این درس به فعالیت کلاسی اختصاص پیدا می‌کند. امتحان میانی این درس از ۲۰ نمره برگزار می‌شود.

منابع:

۱. تعلیقه علی نه‌ایه الحکمه، محمدتقی مصباح یزدی
۲. تعلیقه علی نه‌ایه الحکمه، غلامرضا فیاضی
۳. آموزش فلسفه، محمدتقی مصباح یزدی
۴. پاورقی‌های اصول فلسفه و روش رئالیسم، شهید مرتضی مطهری
۵. شرح مبسوط منظومه، شهید مرتضی مطهری
۶. الحکمه المتعالیه فی الاسفار الاربعه، ملاصدرا
۷. منظومه، ملاهادی سبزواری

فلسفه اسلامی ۳

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۸

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی مسائل مهم فلسفی

سرفصل:

مرحله یازدهم: هشت فصل آخر

مرحله دوازدهم

متن درسی: نه‌ایه الحکمه

محدوده: مراحل مذکور در سرفصل

ارزشیابی: در این درس، طلاب به تعلیقه آیة‌الله مصباح و حواشی استاد فیاضی به عنوان فعالیت کلاسی مراجعه می‌کنند، ۵ نمره از ۲۰ نمره این درس به فعالیت کلاسی اختصاص پیدا می‌کند. امتحان میانی این درس از ۲۰ نمره برگزار می‌شود.

منابع:

۱. تعلیقه علی نه‌ایه الحکمه، محمدتقی مصباح یزدی
۲. تعلیقه علی نه‌ایه الحکمه، غلامرضا فیاضی
۳. آموزش فلسفه، محمدتقی مصباح یزدی
۴. پاورقی‌های اصول فلسفه و روش رئالیسم، شهید مرتضی مطهری
۵. شرح مبسوط منظومه، شهید مرتضی مطهری
۶. الحکمه المتعالیه فی الاسفار الاربعه، ملاصدرا
۷. منظومه، ملاهادی سبزواری

○ کلیات:

- چیستی معرفت‌شناسی و تفاوت آن با علوم همگن مانند منطق، هستی‌شناسی و ...
- تبیین موضوع، هدف و ضرورت معرفت‌شناسی و معرفی منابع مهم و تاریخچه اجمالی و دورنمای مباحث معرفت‌شناسی
- تعریف معرفت و اقسام آن
- امکان‌شناخت (دفع مهم‌ترین شبهات شکاکان نسبی‌گرایان)
- منابع و ابزار معرفت (حس، عقل، کشف و شهود، وحی)
- تعریف حقیقت و صدق و نظریه‌های صدق
- ارزش‌شناخت (معیار تشخیص حقیقت و نظریه‌های توجیه)
- شرایط و موانع معرفت
- قلمرو معرفت

متن درسی: درآمدی بر معرفت‌شناسی، منصور شمس و دروس معرفت‌شناسی، غلامرضا فیاضی

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. نظریه المعرفة، آیت الله سبحانی
۲. شناخت در فلسفه اسلامی، آیت الله سبحانی
۳. مساله شناخت، استاد مطهری
۴. فلسفتنا، شهید صدر
۵. درآمدی بر معرفت‌شناسی، پویمن ترجمه محمد زاده
۶. اصول فلسفه و روش رئالیسم جلد ۱، ۲، علامه طباطبائی،
۷. آموزش فلسفه (ده درس دوم جلد اول)، آیت الله مصباح،
۸. معرفت‌شناسی، محمد حسین زاده
۹. معرفت‌شناسی اسلامی، سید حسین ابراهیمیان
۱۰. نگاهی انتقادی به معرفت‌شناسی جدید؛ نیکلاس اوریت، الیک فیشر ترجمه و نقد: حسن عبدی
۱۱. پژوهشی تطبیقی در معرفت‌شناسی معاصر، محمد حسین زاده
۱۲. فلسفه عمومی، پل فولکیه
۱۳. نگاهی به معرفت‌شناسی در غرب، حسن معلمی
۱۴. نگاهی به معرفت‌شناسی در اسلام، حسن معلمی
۱۵. پیشینه و پیرنگ معرفت‌شناسی در اسلام، حسن معلمی
۱۶. علم حضوری، محمد فنائی اشکوری

شناسه درس: ۳۰۴۱۷۰۴

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت استدلالی صناعات برهان، جدل و مغالطه

سرفصل:

برهان:

۱. صنعت برهان
۲. حقیقت برهان
۳. مواد برهان (یقینیات بدیهیه)
۴. برهان لمی و انی و اوثق بودن لمی
۵. شروط مقدمات برهان (ذاتی ضروری و کلی)

جدل:

۱. چیستی یا حقیقت جدل
۲. مبادی جدل، اسباب شهرت و اقسام آن
۳. فایده و ادوات جدل
۴. اقسام محمولات جدل
۵. اصناف مواضع
۶. اقسام وصایا (مختصه و مشترکه)

مغالطه:

۱. حقیقت مغالطه و اسباب ایجاد آن
۲. فواید صنعت مغالطه
۳. انواع مغالطه (اشاره‌ای به تقسیم مغالطه به مغالطه ذاتی و عرضی و تقسیم مغالطه ذاتی به لفظی و معنوی)
- ۳-۱ مغالطه در مقام بیان یک قضیه
- ۳-۲ مغالطه ادعای بدون استدلال (مغالطات بیرونی)
- ۳-۳ مغالطه در مقام نقد
- ۳-۴ مغالطه در مقام دفاع
- ۳-۵ مغالطه در استدلال
- ۳-۵-۱ مغالطات صوری
- ۳-۵-۲ مغالطات ناشی از پیش فرض نادرست
- ۳-۵-۳ مغالطات ربطی

متن درسی: --

ارزشیابی:

۳ نمره به فعالیت کلاسی و ۱۷ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد. امتحان میانی این درس از ۲۰ برگزار می شود.

منابع:

۱. منطق کاربردی، علی اصغر خندان
۲. المنطق، محمدرضا مظفر
۳. منطق معیار تفکر، سیدمحمد حکاک
۴. تجرید المنطق، خواجه نصیرالدین طوسی
۵. البصائر النصیریة، عمروبن سهلان ساوی
۶. منطق و تفکر انتقادی، حسن معلمی
۷. معیار اندیشه، عسکری سلیمانی
۸. الجوهر النضید، علامه حلی
۹. المنطقیات، ابونصر فارابی
۱۰. مغالطات، علی اصغر خندان

هدف: آشنایی با مبادی و ملاک‌های گزاره‌های اخلاقی و نظریات و مکاتب مهم در فلسفه اخلاق

سرفصل:

۱. کلیات (علم اخلاق، پژوهش‌های اخلاقی، فلسفه اخلاق، موضوع و محمول گزاره‌های اخلاقی)
۲. اخلاق هنجاری و نظریه‌های اخلاقی: انواع حکم هنجاری، معیار صواب و خطا، وظیفه‌گرایی، غایت‌انگاری (سودگروی، خودگروی، دیگرگروی)، فضیلت‌گرایی، نظریه امر الاهی
۳. فرا اخلاق: معناشناسی مفاهیم اخلاقی، معرفت‌شناسی اخلاق، منطق گزاره‌های اخلاقی، رابطه هست و باید، واقع‌گرایی اخلاقی، ناشناخت‌گرایی اخلاقی
۴. رابطه اخلاق و دین

متن درسی: فلسفه اخلاق (حسن معلمی)

ارزشیابی: ۲۰ نمره به امتحان پایانی اختصاص دارد.

منابع:

۱. فلسفه اخلاق، محمد تقی مصباح یزدی
۲. فلسفه اخلاق، محمدرضا مدرسی یزدی
۳. فلسفه اخلاق فرانکنا، ترجمه هادی صادقی
۴. درآمدی بر فلسفه اخلاق، ترجمه حمیده بحرینی
۵. فلسفه اخلاق، شهید مرتضی مطهری
۶. فلسفه اخلاق وارنوک، ترجمه صادق لاریجانی
۷. فلسفه اخلاق در قرن بیستم، ترجمه ابوالقاسم فنایی
۸. فلسفه اخلاق در تفکر غرب از دیدگاه مک اینتایپر، حمید شهریاری
۹. درآمدی به فلسفه اخلاق (نگاه اخلاقی)، مک ناتن ترجمه حسن میاننداری
۱۰. درسنامه فلسفه اخلاق، حسن معلمی
۱۱. مبانی اخلاق، حسن معلمی
۱۲. مسائل اخلاقی، مایکل پالمر ترجمه علیرضا آل بویه
۱۳. اخلاق دین شناسی، ابوالقاسم فنایی
۱۴. دین در ترازوی اخلاق، ابوالقاسم فنایی
۱۵. مبانی اخلاق، جرج ادوارد مور ترجمه غلامحسین توکلی
۱۶. بنیاد ما بعد الطبیعه اخلاق مهدی حائری یزدی، کانت
۱۷. نقد عقل عملی، کانت ترجمه انشاء الله رحمتی
۱۸. کاوش‌های عقل عملی، مهدی حائری یزدی

متن‌هایی به عربی جدید از مجلات و کتابهای تخصصی در زمینه کلام اسلامی انتخاب می‌شود و در آغاز نیمسال تحصیلی در اختیار طلاب قرار می‌گیرد.

طلاب برای هر جلسه بین ۳ تا ۵ صفحه از متن را به منظور درک مطلب، اعراب‌گذاری و ترجمه می‌کنند و استاد تنها به رفع اشکال و بیان دقایق متن می‌پردازد

متن درسی: آشنایی با برگزیده متون فلسفی و کلامی از کتب معاصر (محمدسربخشی)

ارزشیابی:

۵ نمره از نمره درس، به فعالیت کلاسی اختصاص می‌یابد.

در هر نیمسال، به هر فرد، حدود ۱۰ صفحه متن عربی جدید در زمینه گرایش، داده می‌شود تا آن متن را اعراب‌گذاری و ترجمه نماید که ۷ نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد.

۸ نمره دیگر، به امتحان آخر نیمسال اختصاص می‌یابد.

منابع:

۱. روزنامه‌های چاپ عربی موجود در ایران؛ از جمله:
 - الوفاق
 - الکیهان العربی
۲. روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های عرب زبان؛ اعم از خبرگزاری‌های دینی و عمومی؛ از قبیل:
 - قناة الكوثر الفضائية (www.alkawthartv.ir)
 - قناة العالم الإخبارية (<http://www.alalam.ir>)
 - الشرق الأوسط: جريدة العرب الدولية (www.aawsat.com)
۳. فرهنگ معاصر (عربی - فارسی)، د. عبدالنبی قیوم
۴. المنجد فی اللغة العربیة المعاصرة، دارالمشرق، عدة من المؤلفین
۵. المعجم الوسیط، مجمع اللغة العربیة، مکتبة الاسلامیة
۶. فرهنگ فرزانه (فارسی - عربی)، د. سید حمید طیبیان
۷. فرهنگ نبراس (نرم افزار رایانه‌ای)

زبان انگلیسی ۱

شناسه درس: ۳۰۴۲۱۰۱

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشیاز:

هدف: ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در زمینه کلام اسلامی

سرفصل:

حدود ۳۵ صفحه از متون تخصصی انگلیسی در زمینه کلام اسلامی توسط استاد تدریس می‌شود. در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تاکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

ارزشیابی:

۳ نمره از نمره درس به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد. در اول نیم‌سال به هر طلبه حدود ۴ صفحه متن انگلیسی داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید که ۵ نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد.

۱۲ نمره دیگر به امتحان آخر هر نیم‌سال اختصاص می‌یابد.

منابع پیشنهادی:

۱. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی (نیمه تخصصی)، رضا عطایی.
۲. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی، محمدعلی الحسینی و دیگران.
۳. انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی ۱ و ۲، مهدی نوروزی، علی خزایی‌فر.
۴. مدخل‌هایی از دایرةالمعارف اسلام، پل ادواردز، راتلج و ایرانیکا. (ترجیحاً سعی شود متن‌های ساده‌تر انتخاب شوند).
۵. Rutledge Encyclopedia of philosophy, Edward Craig.
۶. Encyclopedia OF Religion and Ethics, James Hastings.
۷. The Encyclopedia of philosophy, Paul Edwards.
۸. The Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements, Richard Lands.
۹. D. Longman.

زبان انگلیسی ۲

شناسه درس: ۳۰۴۲۱۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در زمینه کلام اسلامی

سرفصل:

حدود ۳۵ صفحه از متون تخصصی انگلیسی در زمینه کلام اسلامی توسط استاد تدریس می‌شود. در تدریس بر یادگیری مهارت‌های زیر تاکید می‌شود:

- نحوه استفاده از فرهنگ لغت و دائرةالمعارف
- متون مختلف سریع خوانی
- واژگان‌سازی
- نگارش رئوس مطالب
- خلاصه نویسی

ارزشیابی:

۳ نمره از نمره درس به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد. در اول نیم‌سال به هر طلبه حدود ۴ صفحه متن انگلیسی داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید که ۵ نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد.

۱۲ نمره دیگر به امتحان آخر هر نیم‌سال اختصاص می‌یابد.

منابع پیشنهادی:

۱. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی (نیمه تخصصی)، رضا عطایی.
۲. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی، محمدعلی الحسینی و دیگران.
۳. انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی ۲۱، مهدی نوروزی، علی خزایی‌فر.
۴. مدخل‌هایی از دایرةالمعارف اسلام، پل ادواردز، راتلج و ایرانیکا. (ترجیحاً سعی شود متن‌های ساده تر انتخاب شوند).
۵. Rutledge Encyclopedia of philosophy, Edward Craig.
۶. Encyclopedia OF Religion and Ethics, James Hastings.
۷. The Encyclopedia of philosophy, Paul Edwards.
۸. The Encyclopedia of Millennialism and Millennial Movements, Richard Lands.
۹. D. Longman.

روش تحقیق پیشرفته

شناسه درس: ۳۰۴۲۲۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری-عملی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با روش‌های پژوهش در کلام و کیفیت بهره‌برداری از منابع کلام اسلامی

سرفصل:

الف: جنبه نظری

تعریف تحقیق به معنای مطالعه نظام‌مند

انواع تحقیق به لحاظ روش (عقلی/تجربی/نقلی: دینی یا تاریخی؛ توصیفی/تحلیلی انتقادی)

انواع تحقیق به لحاظ غرض: آموزشی/تبلیغی و ترویجی با رویکرد موضوع محور و تولید دانش با رویکرد مسئله‌محور

انواع تحقیق به لحاظ فواید: بنیادی/توسعه‌ای/کاربردی

مراحل پژوهش مولد علم: طرح مسئله؛ فنون استخراج مسئله از مشکل؛ فنون جمع‌آوری اطلاعات (میدانی/کتابخانه‌ای)؛ تجزیه و

تحلیل؛ تنظیم و ارائه

ب: جنبه عملی

آشنایی با منابع تخصصی و نرم‌افزارهای همخوان

روشهای جمع‌آوری اطلاعات و فیش برداری

روش مقاله‌نویسی پژوهشی

روش پایان‌نامه نویسی

بیان معیارهای ارزیابی پژوهش کلامی

متن درسی: ---

ارزشیابی: هر دانش پژوه موظف است یک تحقیق در زمینه کلام اسلامی با ویژگی‌های فوق ارائه دهد که ۱۰ نمره از ۲۰ نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد.

منابع:

۱. اصول و فنون پژوهش در گستره‌ی دین پژوهی، احد فرامرز قراملکی

۲. روش‌شناسی مطالعات، احد فرامرز قراملکی

۳. روش تحقیق کتابخانه‌ای، جعفر نکونام

۴. روش مطالعه و تحقیق با تاکید بر کتابخانه، رضا علی کرمی

۵. درسنامه روش تحقیق، مجید طرقی

۶. جزوه درس موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، حمید آریان

۷. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، محمدرضا حافظ نیا

کارورزی و ارائه پژوهش ۱

شناسه درس: ۳۰۴۲۲۰۳

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: کسب مهارت‌های لازم در به کارگیری قواعد پژوهشی در موضوعات کلامی

سرفصل:

- تدوین یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه ای در یکی از موضوعات کلامی با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی زیر نظر استاد مربوطه و ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس؛
- موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب موسسه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط استاد مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد.

ارزشیابی: ۲۰ نمره به تحقیق ارائه شده اختصاص دارد.

کارورزی و ارائه پژوهش ۲

شناسه درس: ۳۰۴۲۲۰۴

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: عملی

پیشنیاز: روش تحقیق پیشرفته

هدف: کسب مهارت‌های لازم در به کارگیری قواعد پژوهشی در موضوعات کلامی

سرفصل:

- تدوین یک تحقیق ۳۵ تا ۵۰ صفحه ای در یکی از موضوعات کلامی با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی زیر نظر استاد مربوطه و ارائه نتایج تحقیق در یک کنفرانس؛
- موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب موسسه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط استاد مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد.

ارزشیابی: ۲۰نمره به تحقیق ارائه شده اختصاص دارد.

پایان نامه

شناسه درس: ۳۰۴۲۴۰۱

تعداد واحد: ۴

نوع واحد: عملی

هدف: ارائه یک تحقیق جامع (کاربردی، کتابخانه‌ای) با تأکید بر مهارت‌ها، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در یک موضوع کلامی اسلامی بر اساس آیین نامه تدوین پایان نامه سطح سه

ارزشیابی:

۲۰ نمره اختصاص به ارائه پایان نامه با شرایط آیین نامه دارد.